

APSTIPRINU:
SIA "Bulduru Dārzkopības vidusskola"
Valdes loceklis
..... Rafaels Joffe

2017. gada

Ievadapmācība Nr. 1

1. Vispārīgie nosacījumi

1. Darba aizsardzība ir organizatorisku, tehnisku un izglītojošu pasākumu kopums ar mērķi nodrošināt SIA "Bulduru Dārzkopības vidusskola" (turpmāk - iestāde) nodarbinātiem tādus darba apstākļus un nosacījumu, pie kuriem praktiski būtu izslēgtas vai līdz minimumam samazinātas arodsaslimšanas vai darba traumatisma iespējas. Darba aizsardzības pasākumu veikšanas, darba vides iekšējā uzraudzība un drošu veselībai nekaitīgu darba apstākļu nodrošināšana balstīta un visu darbinieku iesaistīšanu šajos procesos. Tikai kopējā šo jautājumu risināšana un izpratne par to nepieciešamību dos vēlamu rezultātu.

2. Darba aizsardzības organizēšana

2. Darba aizsardzības sistēma ir izveidota un visi pasākumi tās ietvaros tiek veikti saskaņā ar Darba aizsardzības likumu, kā arī citiem Latvijas Republikā spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, kas reglamentē nodarbināto drošību un veselības aizsardzību.
3. Organizējot un veicot pasākumus darba aizsardzībā, tiek ņemta vērā tehnikas, higiēnas un medicīnas attīstība, kā arī elektrodrošības un ugunsdrošības prasības, kas ir saistošas darba videi.
4. Darba vide iestādē veidota un darba vietas aprīkotas tā, lai mazinātu iespējamo risku un izvairītos no to kaitīgās ietekmes, apzinot un novēršot riska avotus vai to rašanās cēloņus, nodrošinot labvēlīgus darba apstākļus, pienācīgu darba vietu aprīkojumu un darba procesa racionālu organizāciju.
5. Kopumā par darba aizsardzības sistēmas izveidi, drošiem darba apstākļiem un veselības aizsardzību atbildīgs ir iestādes direktors, kurš darba aizsardzības jautājumus risina, konsultējoties ar nodarbinātajiem vai viņu pilnvarotajiem pārstāvjiem.
6. Darbinieku instruktāža darba vietā saskaņā ar attiecīgajiem amata pienākumiem un apstiprinātajām darba aizsardzības instrukcijām tiek veikta sekojoši:
 - 6.1. nodarbināto apmācība darba aizsardzības jautājumos ietver:
 - 6.1.1. ievadapmācību;
 - 6.1.2. instruktāžu darba vietā:
 - 6.1.2.1. sākotnējo uzsākot darbu;
 - 6.1.2.2. atkārtoto darba gaitā;
 - 6.1.2.3. neplānoto instruktāžu;
 - 6.1.2.4. mērķa instruktāžu;
 - 6.1.2.5. tematisko apmācību par konkrētu darba aizsardzības jautājumu.
7. Veicot instruktāžas darba vietā, tiek izdarīti attiecīgi ieraksti darba aizsardzības instruktāžu reģistrācijas žurnālā un apliecināti ar instruētāja un instruējamā parakstiem.

3.Darba aizsardzības sistēma

8. Vispārīgās prasības:

- 8.1. darba aizsardzības sistēma sniedz darbiniekiem pamatzināšanas un informāciju par pasākumiem, kas tiek veikti darba aizsardzības sistēmas ietvaros, lai pasargātu nodarbināto veselību un dzīvību no kaitīgo un bīstamo darba vides riska faktoru iedarbības. Saskaņā ar šo instrukciju, ievadapmācība darba aizsardzībā tiek veikta visām personām, kas stājas darba attiecībās ar SIA''Bulduru Dārzkopības vidusskola''un to darba vieta ir SIA''Bulduru Dārzkopības vidusskola'' par ko tiek izdarīts ieraksts ievadapmācību reģistrācijas žurnālā, kuru apliecina instruējamā un instruētāja paraksti;
- 8.2. nodarbinātajiem ir jāzina un precīzi jāizpilda visas darba aizsardzības prasības, kas ir noteiktas šajā instrukcijā un apstiprinātas darba aizsardzības instrukcijās, kas viņiem ir saistošas konkrētajā darba vietā vai attiecīgā darba veida veikšanā;
- 8.3. Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktā kārtībā visiem nodarbinātajiem, ar kuriem ir noslēgti darba līgumi, tiek nodrošināta obligātā sociālā apdrošināšana;
- 8.4. nodarbinātie, kuru veselību ietekmē darba vides kaitīgie faktori, tiek nosūtīti uz periodiskajām obligātajām veselības pārbaudēm ārstniecības iestādēs, lai pēc iespējas agrīnākā stadijā konstatētu arodsaslimšanas pazīmes un pārliecinātos, ka darbinieka veselības stāvoklis atbilst veicamajam darbam. Izdevumus, kas saistīti ar periodiskām obligātajām veselības pārbaudēm, sedz iestāde.

4.Nodarbinātā tiesības un pienākumi

9. Neuzsākt vai pārtraukt darbu, nekavējoši paziņojot par to tiešajam vadītājam, gadījumā, ja konstatēts, ka:
 - 9.1. nav nodrošināta veicamā darba aizsardzība, t.sk., lietošanā esošā darba aprīkojums (piemēram, dators, kopētājs, printeris, papīra smalcinātājs u.c.) ir bīstams un rada nopietnus draudus personiskajai vai apkārtējo cilvēku veselībai un dzīvībai vai arī darba videi;
 - 9.2. darba vietā lietojamais darba aprīkojums nav apgādāts ar nepieciešamajām drošības ierīcēm un ietaisēm, nav veikti nepieciešamie drošības un veselības aizsardzības pasākumi;
 - 9.3. darbinieks nav nodrošināts ar nepieciešamajiem individuālajiem aizsardzības līdzekļiem;
 - 9.4. darbiniekam ir tiesības atteikties no darba aprīkojuma lietošanas vai darbu veikšanas, ja darbu izpilde neatbilst viņa profesionālajai sagatavotībai, kvalifikācijai vai ir pretrunā ar darba līguma nosacījumiem, vai nav veikta instruktāža un apmācība darba vietā, kā arī vērsties Valsts darba inspekcijā ar iesniegumu, ja iestādes veiktie darba aizsardzības pasākumi nav pietiekami, bet iestāde atsakās tos turpināt veikt;
 - 9.5. ievērot darba aizsardzības instrukciju prasības, pildot darba pienākumus tā, lai netiktu apdraudēta sava un apkārtējo veselība un dzīvība, neizraisītu avārijas vai citas bīstamas situācijas;
 - 9.6. izpildīt tikai viņam uzliktos pienākumus, tiešo vadītāju norādījumus, rīkojumus un uzdevumus;
 - 9.7. darbā izmantot tikai izsniegto darba aprīkojumu un strādāt ar to, ja ir nepieciešamās zināšanas un iemaņas darbam ar to;
 - 9.8. nepieciešamības gadījumā izmantot izsniegtos individuālās aizsardzības līdzekļus;

- 9.8.1. nekavējoties ziņot tiešajam vadītājam:
 - 9.8.1.1. nelaiemes gadījumiem darbā (nepieciešamības gadījumā un savas kompetences ietvaros sniegt cietušajam pirmo palīdzību un izsaukt neatliekamo medicīnisko palīdzību);
 - 9.8.1.2. par darba aprikojuma avāriju, ugunsgrēka izcelšanos vai citu ārkārtēju situāciju, kas apdraud nodarbināto dzīvību un veselību, materiālās vērtības vai vidi (jārīkojas saskaņā ar instrukciju, kas nosaka prasības rīcībai attiecīgajā situācijā).

5. Atbildība par darba aizsardzības noteikumu neievērošanu

10. Iestāde, kura vainīga darba aizsardzības normatīvo aktu pārkāpšanā, darba līgumu nosacījumu neievērošanā ir atbildīgs Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā;
11. nodarbinātie, kas pārkāpj darba aizsardzības instrukciju, iekšējās darba kārtības noteikumu prasības, atkarībā no sekām, tiek saukti pie disciplinārās, administratīvās, materiālās vai kriminālatbildības;
12. kontroli un uzraudzību pār Latvijas Republikas Darba aizsardzības likuma un citu likumdošanas aktu, standartu un normatīvo aktu ievērošanu darba aizsardzības jomā veic:
 - 12.1. Valsts darba inspekcija;
 - 12.2. citas valsts pilnvarotas institūcijas atbilstoši savai kompetencei.
 - 12.3. Darba aizsardzības prasības darbos, kur tiek nodarbinātas sievietes un darbinieki, kas jaunāki par 18 gadiem:
 - 12.3.1. personām, kuras ir jaunākas par 18 gadiem, tiek noteikta piecu dienu darba nedēļa;
 - 12.3.2. ja personas, kuras ir jaunākas par 18 gadiem, papildus darbam turpina iegūt pamatizglītību, vidējo izglītību vai profesionālo izglītību, mācībās un darbā pavadītais laiks saskaitāms kopā un nedrīkst pārsniegt septiņas stundas dienā un 35 stundas nedēļā;
 - 12.3.3. ja personas, kuras ir jaunākas par 18 gadiem, tiek nodarbinātas pie vairākiem darba devējiem, darba laiks summējams;
 - 12.3.4. Iestāde nosaka nepilnu darba laiku, ja to pieprasa grūtniece, sieviete pēcdzemdību periodā līdz vienam gadam, bet ja sieviete baro bērnu ar krūti,- visā barošanas laikā, kā arī darbinieks, kuram ir bērns līdz 14 gadu vecumam vai bērns invalīds līdz 16 gadu vecumam.
 - 12.4. Nodarbināt naktī (no plkst. 22⁰⁰ līdz plkst. 6⁰⁰) nav atļauts:
 - 12.4.1. darbiniekus kas jaunāki par 18 gadiem;
 - 12.4.2. grūtnieces;
 - 12.4.3. sievietes, pēcdzemdību periodā līdz vienam gadam, bet, ja sieviete baro bērnu ar krūti,- visā barošanas laikā;
 - 12.4.4. darbinieku, kuram ir bērns līdz triju gadu vecumam, nodarbināt nakts laikā atļauts tikai ar viņu piekrišanu.
13. Iestādes iekšējās kārtības noteikumi ir izstrādāti un apstiprināti atbilstoši Latvijas Republikas normatīviem aktiem, kas nosaka darba devēja un nodarbināto galvenās tiesības un pienākumus, darba un atpūtas laiku, darba disciplīnas un citus jautājumus, kuri regulē darba attiecības. Iekšējie darba kārtības noteikumi ir jāievēro visiem nodarbinātiem neatkarīgi no darba līguma termiņiem.
14. Iestādē nav ievēlēta uzticības persona un nodarbināto pārstāvis.
15. Iestādes darbības veids un būtiskākie darba vides riska faktori:
 - 15.1. Ministru kabineta noteikumi Nr. 660 „Darba vides iekšējās uzraudzības kārtība” nosaka kārtību, ka darba devējs ne retāk kā reizi gadā plāno darba

vides iekšējo uzraudzību, lemjot par darba aizsardzības jautājumu organizēšanu uzņēmumā, darba aizsardzībai nepieciešamajiem resursiem, atbildīgajām personām un citiem ar darba vides iekšējo uzraudzību saistītajiem jautājumiem. Darba devējs nodrošina darba vides riska novērtēšanu visās darba vietās, izņemot gadījumus, ja darba vietās ir līdzīgi darba apstākļi (piemēram, līdzīgs darba aprīkojums, telpu iekārtojums, darba raksturs). Ja ir līdzīgi darba apstākļi, pietiek ar darba vides riska novērtēšanu vienā darba vietā vai darba veidā, ņemot vērā katra nodarbinātā un katras darba vietas individuālās atšķirības;

- 15.2. pamatojoties uz darba vides riska novērtēšanas rezultātiem un darba vietu pārbaudē iegūto informāciju, iestādē:
 - 15.2.1. nosaka darba vietas un darba veidus, kuros pastāv darba vides risks un ir nepieciešams veikt darba aizsardzības pasākumus tā novēršanai vai samazināšanai, kā arī nodarbinātos, kuri ir pakļauti īpašam riskam;
 - 15.2.2. nodrošina darba aizsardzības pasākumu plāna izstrādi, kurā nosaka darba aizsardzības pasākumus, to īstenošanas termiņus un atbildīgos par minēto risku novēršanu vai samazināšanu.
16. Nosakot un veicot darba aizsardzības pasākumus darba vides riska novēršanai vai samazināšanai, darba devējam ir pienākums nodrošināt, lai risks netiktu pārnests uz citu vietu vai netiktu radīts cits risks.
17. Darba vides riska faktoru ietekme uz drošību un veselību:
 - 17.1. Darba devējs novērtē darba vides risku, ievērojot Ministru kabineta noteikumus Nr. 660 „Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība”. Darba vides riska novērtēšana iestādē veicama atbilstoši katram tā darbības veidam. Ja ir līdzīgi darba apstākļi, pietiek ar darba vides riska novērtēšanu vienā darba vietā vai darba veidā. Riska novērtēšanā iesaista nodarbināto pārstāvi un nodarbināto, kurš pārzina konkrēto darba vietu.
18. Darba vides riska faktori sadalīti grupās:
 - 18.1. fizikālie faktori (darba vietas plānojums, nepietiekošs apgaismojums, nepiemērots mikroklimats, elektriskās strāvas iedarbība);
 - 18.2. psiholoģiskie un emocionālie faktori (darba laiks, darba laika deficīts, monotons darbs, nespēja ietekmēt darba procesu, darba stress, darbs ar izglītojamiem u.c.);
 - 18.3. ķīmiskie faktori (sadzīves ķīmija, ozons veicot kopēšanas darbus u.c.);
 - 18.4. bioloģiskie faktori (mikroorganismi, vīrusi u.c.);
 - 18.5. traumatisma riska faktori (bojāts darba aprīkojums, pakļūšana, pakrišana, paslīdēšana, kāpšana uz nepiemērotiem priekšmetiem u.c.);
 - 18.6. ergonomiskie faktori (piespiedu darba poza, lokāls muskuļu sasprindzinājums, redzes noslodze, balss saišu pārslodze, smagumu pārvietošana u.c.).
19. Obligāto veselības pārbažu nozīme un to veikšanas kārtība:
 - 19.1. Darba aizsardzības likums nosaka, ka darba devējs nodrošina obligātu veselības pārbaudi tiem nodarbinātajiem, kuru veselības stāvokli ietekmē vai var ietekmēt veselībai kaitīgie darba vides faktori, un tiem nodarbinātajiem, kuriem darbā ir īpaši apstākļi. Kārtību, kādā veicama obligātā veselības pārbaude, nosaka Ministru kabineta noteikumi Nr. 219 „Kārtība, kādā veicama obligātās veselības pārbaude”.
 - 19.2. Veselības pārbaudi veic personām:
 - 19.2.1. kuras ir nodarbinātas vai kuras paredzēts nodarbināt darbā, kur viņu veselības stāvokli ietekmē veselībai kaitīgie darba vides faktori;

- 19.2.2. kuras ir nodarbinātas vai kuras paredzēts nodarbināt darbā īpašos apstākļos – bīstamos darbos, kur pastāv augsts nelaimes gadījumu risks pašam nodarbinātajam vai apkārtējiem.
 - 19.3. Veselības pārbaudi veic arodslimību ārsti.
 - 19.4. Periodiskās un ārpuskārtas (papildu) veselības pārbaudes veikšanai uzņēmums nosaka noteiktu laiku, ne mazāku par četrām nedēļām un ne lielāku par trijiem mēnešiem.
 - 19.5. Nosūtot uz veselības pārbaudi, uzņēmums izsniedz nodarbinātajam un personai pirms darba tiesisko attiecību vai valsts civildienesta tiesisko attiecību uzsākšanas veselības pārbaudes karti divos eksemplāros, iepriekš aizpildot veselības pārbaudes kartes I sadaļu “Norīkojums uz obligāto veselības pārbaudi”.
20. Drošības zīmes:
- 20.1. Drošības zīmes darba aizsardzībā iedalās –
 - 20.1.1. Aizlieguma zīmes – zīmes, kuras aizliedz darbību, kuras rezultātā tiek izraisīta bīstamība. Raksturīgās īpašības: apaļa forma, melna piktogramma uz balta fona, sarkanas malas un diagonāla līnija.
 - 20.1.2. Brīdinājuma zīmes – zīmes, kuras brīdina par esošo bīstamību. Raksturīgās īpašības: trīsstūra forma, melna piktogramma uz dzeltena fona ar melnām malām.
 - 20.1.3. Rīkojuma zīmes – zīmes, kuras norāda uz konkrēto darbību. Raksturīgās īpašības: apaļa forma, balta piktogramma uz zila fona.
 - 20.1.4. Papildizejas un pirmās palīdzības zīmes – zīmes, kuras sniedz informāciju par pirmās palīdzības vai glābšanas iekārtām, vai papildizejām. Raksturīgās īpašības: taisnstūra vai kvadrāta forma, balta piktogramma uz zaļa fona.
 - 20.1.5. Ugunsdzēsības zīmes – norāda uz ugunsgrēka dzēšanas iekārtas atrašanās vietu. Raksturīgās īpašības: taisnstūra vai kvadrāta forma, balta piktogramma uz sarkana fona.
 - 20.2. Ievērot un izpildīt izvietoto drošības zīmju un brīdinošo uzrakstu noteiktās prasības.
21. Vispārīgās prasības rīcībai ārkārtas situācijās un noteiktos nelaimes gadījumam darbā.
- 21.1. Nodarbinātā rīcība avārijas un citos ārkārtējos gadījumos:
 - 21.1.1. nekavējoties pārtraukt darbu, izslēgt darbojošos darba aprīkojumu;
 - 21.1.2. ja radusies cilvēku veselībai un dzīvībai bīstama situācija, nekavējoties ziņot par to citiem iestādes nodarbinātajiem un atstāt darbu veikšanas vietu;
 - 21.1.3. nekavējoties ziņot par notikušo tiešajam vadītājam.
 - 21.2. Rīcība, ja ir noticis nelaimes gadījums darbā:
 - 21.2.1. ziņot par avāriju attiecīgajiem avārijas dienestiem, tiešajam vadītājam;
 - 21.2.2. līdz avārijas vai glābšanas dienestu ierašanās brīdim rīkoties saskaņā ar tiešā vadītāja norādījumiem.
 - 21.2.3. saslimšanas gadījumā vai, ja noticis nelaimes gadījums darbā, pārtraukt darbu un ziņot par notikušo tiešajam vadītājam. Ja noticis nelaimes gadījums, nodarbinātie – cietušie un liecinieki – nekavējoties par to ziņo tiešajam vadītājam. Ja cietušie un liecinieki nav nodarbinātie, viņi par nelaimes gadījumu ziņo Valsts darba inspekcijai.

- 21.2.4. tiešais vadītājs un liecinieki nekavējoties nodrošina cietušajam pirmo palīdzību un medicīnisko palīdzību (nogādā cietušo ārstniecības iestādē vai izsauc neatliekamo medicīnisko palīdzību);
 - 21.2.5. līdz nelaimes gadījuma izmeklēšanas sākumam notikuma vietu saglabā neskartu, ja tas neapdraud cilvēku dzīvību, veselību un vidi, neizraisa avāriju vai ugunsgrēku un netraucē darba procesu.
22. Individuālie aizsardzības līdzekļi. Individuālos aizsardzības līdzekļus iedala:
 - 22.1. dzirdes orgānu aizsardzībai;
 - 22.2. elpošanas orgānu aizsardzībai;
 - 22.3. pret krišanu no augstuma;
 - 22.4. izolētie apģērbi;
 - 22.5. speciālais apģērbs;
 - 22.6. speciālie apavi;
 - 22.7. roku aizsardzībai;
 - 22.8. galvas aizsardzībai;
 - 22.9. sejas aizsardzībai;
 - 22.10. acu aizsardzībai.
 23. Kolektīvie aizsardzības līdzekļi:
 - 23.1. vispārējā un vietējā ventilācija;
 - 23.2. darba un atpūtas paužu ievērošana;
 - 23.3. drošības, brīdinājuma zīmju uzstādīšana un to ievērošana.
 24. Vispārējās darba higiēnas prasības:
 - 24.1. mazgāt rokas, kad tās kļuvušas netīras, pirms ēšanas un darbu beidzot;
 - 24.2. ievērot higiēnas normu prasības;
 - 24.3. ēst tikai speciāli iekārtotās telpās, ēdnīcās, kafejnīcās;
 - 24.4. regulāri vēdināt darba telpas.
 25. Vispārējie darba aizsardzības noteikumi:
 - 25.1. uzturēt tīrību un kārtību darba vietā;
 - 25.2. pa iestādes telpām pārvietoties uzmanīgi, nesteidzoties. Nelekt, neskriet pārvietojoties pa kāpnēm un vietām, kur grīda ir vairākos līmeņos. Īpašu piesardzību ievērot nesot jebkādas smagumus.
 - 25.3. apiet vietas, kur iespējama dažādu priekšmetu krišana;
 - 25.4. strādājot svešu valsts, pašvaldību un citu juridisku personu telpās, teritorijās izpildīt tur noteiktos darba aizsardzības noteikumus.
 26. Pirmās palīdzības aptiecināšanas saturs un medicīnisko materiālu minimums (Atbilstoši Ministru kabineta 2010.gada 3.augusta noteikumiem Nr.713)
 - 1.Vienreiz lietojami cimdi iepakojumā – 2 pāri
 - 2.Spraužamادات – 4
 - 3.Šķēres (10–14 cm) ar noapaļotiem galiem – 1
 - 4.Mākslīgās elpināšanas maska ar vienvirziena gaisa vārstuli iepakojumā – 1
 - 5.Trīsstūrveida pārsējs (96 x 96 x 136 cm) iepakojumā – 2
 - 6.Leikoplasts (2–3 cm) spolē – 1
 - 7.Brūču plāksteri (dažādu izmēru) sterilā iepakojumā – 15
 - 8.Tīklveida pārsējs Nr.3 (40 cm) – 3
 - 9.Marles saites (4 x 0,1 m) sterilā iepakojumā – 4
 - 10.Marles saites (4 x 0,05 m) sterilā iepakojumā – 2
 - 11.Pārsienamās paketes sterilā iepakojumā – 2
 - 12.Marles komplekts (600 x 800 mm) sterilā iepakojumā – 1
 - 13.Marles komprese (400 x 600 mm) sterilā iepakojumā – 1

- 14.Marles komprese (100 x 100 mm) sterilā iepakojumā – 5
15.Folijas sega (viena puse metalizēta, otra – spilgtā krāsā) iepakojumā – 1
16.Medicīnisko materiālu saraksts valodā – 1

Sastādīja:	Paraksts:	Datums:
SIA „Media Control” darba aizsardzības speciālists Anita Garkalne		03.08.2017.
Darba aizsardzības instrukcija ir pārskatīta:	Paraksts:	Datums: